

TALOUSARVIOALOITE 775/2006 vp

Määrärahan osoittaminen terveyden edistämiseen

Eduskunnalle

Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2007 terveyden edistämisen määräraha on 7,8 miljoonaa euroa, ja se sisältää tupakkalain (693/1976) 27 §:n mukaisen määrärahan, raittiustyölain (828/1982) 10 §:n mukaisen, alkoholitiedotukseen ja -valistukseen osoitetun sekä huumausainekäytön ehkäisyyn ja käyttäjien hoidon tehostamiseen liittyvän määrärahan.

Talousarvioesityksessä määrärahan käyttämiselle on asetettu seuraavat tulostavoitteet: terveyden edistämisen rakenteiden, tietopohjan ja toimien vahvistaminen, tupakoimattomuus, päihdehaittojen ehkäisy ja vähentäminen, terveellisen ravitsemuksen edistäminen, tuki- ja liikuntaelimestön terveyden ja toimintakyvyn edistäminen, tapaturmien ehkäisy, mielenterveyden edistäminen sekä seksuaaliterveyden edistäminen.

Talousarvioesityksessä vuodelle 2007 terveyden edistämisen määräraha on erittäin pieni suhteessa sosiaali- ja terveysministeriön hallinnon alan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteisiin sekä terveyden edistämiseen ja tupakoinnin ja päihteiden käytön vähentämiselle alustavasti asetettuihin tulostavoitteisiin. Määräraha ei ole myöskään noussut käytännössä vuoden 2003 jälkeen, vaikka monet yhteiskuntamme ilmiöt ja kehityssuunnat, esimerkiksi sosioekonomisten terveyserojen kasvu, ylipainon lisääntyminen, mielenterveyden ongelmat ja alkoholin käytön kasvu, edellyttäisivät nykyistä voimakkaampaa panostusta myös terveyden edistämiseen ja ehkäisevään työhön.

seen ja ehkäisevään työhön. Erityistä huomiota olisi voitava kiinnittää nykyistä enemmän myös lasten ja nuorten terveyden edistämiseen.

Kansanterveys määräytyy suurelta osin, kuten Terveys 2015 -kansanterveysohjelmassa todetaan, terveydenhuollon ulkopuolisista asioista: elämäntavoista, elinympäristöstä, tuotteiden laadusta sekä yhteisön terveyttä tukevista ja vaarantavista tekijöistä. Siksi terveyden edistämisen ja ehkäisevien toimien resursointi Terveys 2015 -ohjelman suuntaisesti on äärimmäisen tärkeää. Terveyden edistämisen avulla voidaan saavuttaa pitkällä tähtäimellä merkittäviä kustannussäästöjä esimerkiksi vähentyneinä sairauspoissaoloina työstä sekä yleensä terveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon toimintakuluissa. Nykyisellään esimerkiksi jo pelkästään monilta osin ehkäistävissä olevien tyyppien 2 diabeteksen, sydän- ja verisuonisairauksien sekä tuki- ja liikuntaelinsairauksien terveydenhuoltojärjestelmälle aiheuttamat suorat kustannukset ovat vuositasolla yhteensä yli 2 miljardia euroa.

Terveyden edistämisen keskus ry:n (Tekry) tekemän terveyden edistämisen vuoden 2007 määrärahan järjestöosuuden valmistelun yhteydessä on ilmennyt, että niukan resursoinnin seurauksena tukematta jää monia kehittämishankkeita, jotka vastaisivat selkeästi ajankohtaisiin haasteisiin, kuten lasten ja nuorten terveyden edistämiseen, alkoholin kulutuksen kasvuun, tupakoinnin vähentämiseen sekä ylipainon ehkäisyyn. Järjes-

töt voisivat siis toteuttaa olemassa olevien laaja-alaisten tavoitteiden toteutumista tukevia hankkeita huomattavassa määrin enemmän kuin talousarvioesitykseen sisältyvä määräraha mahdollistaa. Perustellusti voidaan sanoa, että järjestöjen hyvien hankkeiden tukemiseen tarvitaan vuositasolla 1 miljoonaa euroa nykyistä enemmän. Kunnallisen kehittämistyön osalta määrärahan korottamispaane on hyvin samansuuntainen, joten yhteensä määrärahaa olisi korotettava 2 miljoonalla eurolla. Korotus mahdollistaisi sekä perinteiset järjestöjen toiminta-alueet ylittävän että järjestöjen ja kuntien yhteistyön kehittämisen ja siten nykyistä laajempien ja sen myötä vaikutta-

vampien toimintakokonaisuuksien rakentamisen. Tällä tavoin määrärahan korottaminen olisi myös vahva myönteinen signaali järjestöille ja kuntakentälle, jotka ovat selkeästi ilmaisseet (mm. Terveysbarometri 2006) tahtotilan terveyden edistämisen ja ehkäisevän työn kehittämiseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2007 talousarvioon momentille 33.53.50 lisäyksenä 2 000 000 euroa terveyden edistämiseen.

Helsingissä 22 päivänä syyskuuta 2006

Pehr Löf /r
Valto Koski /sd
Eero Akaan-Penttilä /kok
Raija Vahasalo /kok
Sirpa Asko-Seljavaara /kok
Paula Risikko /kok
Leena Rauhala /kd
Erkki Virtanen /vas
Osmo Soininvaara /vihr
Anneli Kiljunen /sd
Jukka Vihriälä /kesk

Sari Essayah /kd
Raimo Vistbacka /ps
Sari Sarkomaa /kok
Esko Kiviranta /kesk
Pekka Vilkuna /kesk
Risto Kuisma /sd
Tuija Brax /vihr
Lauri Oinonen /kesk
Kari Kärkkäinen /kd
Nils-Anders Granvik /r